

Pere Martorell Vallespir

Què s'ha fet de Fèlix Krull?

*Rosa d'Or de la Pau de Narració Curta
dels Premis Castellitx*

ALGAIDA, 2012





Col·lecció Binària · Premis Castellitx · PC2012-N-R-0259-0200

© del text: Pere Martorell Vallespir
© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2019

Coberta, maquetació i disseny de la col·lecció: Bartomeu Salas Mascaró
Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida
C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)
Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79
ajuntament@ajalgaida.net
premiscastellitx@ajalgaida.net
biblioteca@ajalgaida.net
www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Pere Martorell Vallespir

Què s'ha fet de Fèlix Krull?

*Rosa d'Or de la Pau de Narració Curta
dels Premis Castellitx*

ALGAIDA, 2012



La narració *Què s'ha fet de Felix Krull?*, de Pere Martorell Vallespir, fou guardonada amb la Rosa d'Or de la Pau al xxxvi Premi de Narració Curta dels Premis Castellitx 2012. En foren jurats Pere Fullana Puigserver, Gabriel Janer Manila, Pere Mulet Cerdà i Antoni Vidal Ferrando.

Què s'ha fet de Fèlix Krull?

Tot porta cap a la segona part, de la qual encara no n'he escrit ni una paraula.

Carta de Thomas Mann a Oscar Seiklin,
el 27 de març de 1955

I què, si la novel·la queda del tot oberta?

Carta de Thomas Mann a Kate Hamburger, el 25 de novembre de 1954

Benvolgut lector,

No seria gens d'estranyar que després de la lectura del llibre de Thomas Mann, *Confessions de Fèlix Krull*¹ —del qual, com sabeu, en som protagonista—, hagués quedat amb ganes de saber què va ser de qui us parla.

Per tal de fer-vos una mica de remembrança, us recordaré que la darre-
ra vegada que sabéreu de mi em trobava a la villa de l'hospitalària família
Kuckuck, una caseta blanca situada a la part alta de Lisboa, a la Rua João
de Castilhos, protegida per una tofa de gessamí que els capvespres deixa-
va anar una flaire dolcenca que perfumava tots els voltants; es percebia tot
just davallar del funicular. Si algú havia optat per fer servir el cotxe, po-
dia intuir la proximitat de la villa gairebé des del començament del carrer.

1. Títol original alemany: *Bekenntnisse des Hochstaplers Felix Krull. Der Memoiren erster Teir.*

Per fer-ho ras i curt, us recordaré que em deixàreu en companyia de la mestressa de la casa, la *senhora* Maria Pia Kuckuck —Da Cruz, de fadrina—, sota el dosser del llit del matrimoni Kuckuck, lliurat a una disbauxa de carícies i batecs, fruïnt del cos madur de la *senhora* Maria Pia. Romanguérem abraçats sota la vànova de fil, uns instants, o potser una eternitat, atordit com em sentia, talment com si m'hagués empassat una poció que m'hagués provocat la pèrdua de la noció del temps. De cop i volta, Maria Pia es va desempallegar de mi amb frisança, talment com si el meu cos mortal, tot pell i carn i ossos, per obra del dimoni s'hagués convertit en una massa de ferro roent. Vaig mirar d'agafar-la pel braç, però amb un gest ràpid, talment una gasela esquivant la mossegada del guepard, va aconseguir desfer-se'n i va començar a vestir-se, esvalotada. Semblava realment esverada, la qual cosa em va resultar d'allò més graciós, encara que no llevava que m'envaís el neguit que de sobte aparegués algú del servei o, encara pitjor, el professor Kuckuck, el seu marit, la persona que m'havia obert les portes de casa seva i havia dipositat en mi la seva confiança. Si m'inxampàs en aquelles circumstàncies, qui sap com reaccionaria; potser seria capaç de matar-me, dissecar-me i portar-me al Museu d'Història Natural que ell mateix dirigia, amb diligència, i afegir-me a la colla de Neandertals que s'exhibien al soterrani. No li resultaria difícil integrar-me en el quadre, amb un poc de maquillatge, i, així, passaria anys, dècades, ajupit al voltant d'aquell matusser foc de cartó, contemplat per gernacions d'escolars encuriosits.

La meva preocupació, però, no va ser tan gran com per evitar que m'entretingués a contemplar el cos superb de Maria Pia, la qual, en aquell instant, sols portava posat el mirinyac i llúia, nua de cintura per amunt, els voluptuosos pits al descobert.

No gaire enfora d'aquella l'alcova, al pis de dalt, hi havia el dormitori de *mademoiselle* Suzanna, Zouzou per a familiars i amics, filla única dels Kuckuck, que havia caigut als meus braços, com un miracle, a la part del darrere del jardí, en un banc amagat entre grocs parterres de tilters. No va ser una victòria fàcil, les batalles s'havien succeït des del primer dia, però finalment havia guanyat la guerra. La pau s'havia segellat amb el petó amb el qual havia somiat des del primer cop que la vaig veure, asseguda a la terrassa d'un cafè del Rossio, en companyia de la mare

Què s'ha fet de Félix Krull?

i del senyor Miguel Hurtado, col·laborador del senyor Kuckuck. La felicitat, però, fou breu, i durà el que va tardar la *senhora* Maria Pia a plantar-se davant nosaltres. Endebades vaig mirar de sortir-me'n d'aquella incòmode situació. Aquella dama, molt digna, amb una veu sonora i lleugera, càlida i meridional, em va comminar perquè guardàs silenci, alhora que ordenava a Zouzou a marxar a la seva habitació fins a nova ordre. Pobra Zouzou! Marxà capbaix, enmig d'un gavadal de llàgrimes, qui sap si fruit de la vergonya o de la ràbia. *Madame* Kuckuck em va reprendre per abusar d'una joveneta (divuit anys, si fa no fa), innocent i inexperta, que, a més a més, tard o d'hora es comprometria amb *dom* Miguel, l'ajudant d'Antonio José, el seu marit. A corre-cuita entràrem a la casa i em portà a la seva alcova. El que va seguir, ja us ho he explicat.

—I ara marxi, m'està posant en un compromís! —va barbotejar mentre amb les mans mirava de recompondre's els cabells.

Dit i fet, vaig sortir escàpol de la cambra, per una finestra, i vaig arrencar a córrer, sense deixar de mirar enrere, seguint les giragonses del camí que travessava el jardí. Per tal d'assimilar els successos que s'havien produït a la villa dels Kuckuck, vaig decidir tomar a l'hotel caminant en lloc de pujar al tramvia o agafar un cotxe de punt.

Una mica garratibat em vaig deixar anar, vagarejant sense rumb en direcció a la Baixa. Em trobava confús i amb el cor dividit: d'una banda, em sentia atret per la innocència, el candor de Zouzou; d'altra, em captivava la maduresa de Maria Pia, la qual traspuava tota l'experiència de la vida. Ambdues m'havien atrapat perquè, en realitat, eren la mateixa persona. Malauradament les expectatives respecte a una futura relació amb qualsevol d'elles eren ben minses: l'una, compromesa; l'altra, casada... I el senyor Kuckuk? Semblava un home cabal, però ningú no sap com pot reaccionar un pare de família en assabentar-se dels fets esdevinguts a casa seva en tan breu espai de temps. En latituds meridionals —Portugal, Espanya o Itàlia, posem per cas— els mascles han desenvolupat un accentuat sentit de la possessió envers les seves femelles, raó per la qual, en aquests països, sempre han sovintejat els crims passionals, les *vendettas*. Qui sap si el senyor Kuckuck, tot i el seu aspecte de paleontòleg bonhomíós, seria capaç de pegar-me un tret, o dos. Tenia dues bones raons per fer-ho.

Aquests pensaments van aconseguir que els nervis s'apoderassin de mi. Aprofitant que passava per davant de l'hotel Bragança, a la Rua do Alecrim, vaig entrar a prendre una copa de porto, *añejo*, per ajudar a espessar-me'ls i discórrer amb més claredat. Assegut al costat d'un finestral, divisava la silueta de l'*Highland Brigade*, un vaixell anglès que, segons el *Diario de Noticias*, havia atracat a Lisboa provinent de Brasil, cosa que em va fer recordar que restaven encara dues setmanes perquè el Cap Arcona tomàs a recalar a Lisboa per tomar a salpar cap a Buenos Aires, la meva pròxima destinació. L'*Amphitrie*, en canvi, ho faria l'endemà, al volt del migdia. Se'm va acudir que podia canviar el pasatge —ambdós vaixells pertanyien a la mateixa naviliera—, i abandonar la ciutat. Potser era el millor que podia fer en les meves circumstàncies, tot i que l'*Amphitrie*, segons l'empleat de l'agència de viatges, no es trobava a l'alçada del Cap Arcona, no oferia un acomodament tan confortable.

L'entrada d'una parella al saló va escampar les meves pensades —encara que no reblaren els neguits que m'assetjaven—. Eren pare i filla, vaig sentir com la noia, de rostre esblaimat, en to afectuós, va tractar l'acompanyant de *mon cher papà*. El més probable és que fossin clients habituals, perquè el cambrer va adreçar-se a la noia pel nom de pila: Marcenda.

Vaig romandre encara uns quants minuts més, entre glop i glop, mirant al carrer, el tramvia amunt i avall, i un cop acabada la copa de porto vaig deixar unes monedes sobre la taula i vaig avançar cap a la porta de sortida. En passar al costat de la parella vaig fer-los una petita reverència —corresposta pel pare amb una petita capada i per la noia amb un tímid somriure—, i llavors em varen caure les ales del cor perquè, de gairell, vaig tenir temps de veure que la noieta portava el braç esquerre penjant a un costat, com una mala cosa, immòbil, sense una esma de vida.

El primer que vaig fer en arribar al Savoy Palace va ser demanar a recepció que em portassin una botella ben freda de xampany i, tot seguit, un cop a la meva habitació, vaig fer-me un bany ben calent, amb molta escuma. Em trobava al llindar del món dels somnis quan algú va picar a la porta. Vaig suposar que era el grum amb l'ampolla de xampany.

Què s'ha fet de Félix Krull?

—Passi i porti-me-la a la cambra de bany, si us plau! —vaig dir sense moure gairebé cap múscul del cos.

En badar els ulls vaig deixar anar un xiscle alhora que vaig esmunyir-me sota l'aigua fins a colpejar la clepsa amb l'aixeta.

—Zouzou! —vaig exclamar—. Què fas aquí?

—Portar-li la seva botella de Lorley Extra Cuvee, senyor marquès de Venosta.

—Li preg que surti de la cambra, *mademoiselle!*

Zouzou va marxar a la cambra contigua, vaig sortir de l'aigua i em vaig posar un barnús —el qual, per cert, m'esqueia molt bé—, amb les inicials de l'hotel brodades amb fil daurat.

—Potser s'ha begut l'enteniment? Ha pensat que algú l'ha poguda seguir fins aquí? El senyor Miguel, per exemple?

—No s'amoïni, no m'ha vist entrar ningú, llevat del grum. I ara digui'm: li sembla bonic embolicar-se amb la meva mare, just després que jo, una pobra noia innocent, li hagi lliurat el meu cos i la meva ànima?

Aquelles paraules eren les darreres que esperava sentir. Com s'havia assabentat del meu *affaire* amb la seva mare?

—Escolti'm amb atenció, *mademoiselle...*

—No, ara escolti'm a mi —va dir aixecant un xic la veu—. Conec les intencions dels meus pares respecte del llepafils del senyor Miguel Hurtado, i li puc ben assegurar que no tenc cap intenció de casar-me amb aquest saltataulells, una mortalla que sembla mon pare. I, a més n'estic ben tipa d'aquesta ciutat provinciana i avorrida; per això, li diré el que farem —la utilització de la primera persona del plural em va posar en alerta—: demà marxarem a l'Argentina. L'empleat de l'agència de viatges, un home discret, de tota confiança, m'ha venut dos passatges per a l'*Amphitrie*. Tengui, aquí té el seu.

—*Mademoiselle* —vaig respondre amb la veu més dolça que vaig ser capaç d'emetre—, em sembla una idea totalment eixelebrada; potser ens estam —ara vaig ser jo qui va utilitzar la primera persona— precipitant una mica; no ho troba? —vaig replicar tot intentat allunyar-li els pensaments que l'agullonaven a prendre una decisió tan desassenyada.

Esperava una reacció furibunda de Zouzou, però ella, en lloc de reprendre'm o de rebatre les meves paraules, s'atansà i em féu una besada

llarga i dolça mentre m'abraçava amb força, immobilitzant-me, com si li hagués passat pel cap que pogués escapar-me.

—Oh, Louis —va dirigir-se'm, per primer cop, pel nom de pila—, ens embarcarem i serem molt feliços —afirmà amb rotunditat, com si, realment, el fet d'embarcar-se portàs la felicitat; una estranya relació de causa i efecte.

«Per què no», vaig pensar. «Ben mirat, no tenc res a perdre; pel que fa al senyor Kuckuck, quan vulgui adonar-se'n, ja serem enmig de l'Atlàntic».

—D'acord, *ma petite Zouzou!*

—El vaixell salparà a les dotze del migdia —s'afanyà a explicar— des del moll de Terrerio do Paço. Pujarem a bord per separat i ens retrobarem al saló principal un cop el vaixell hagi abandonat l'estuari: sans i estalvis.

Amb aquestes estàvem quan el timbre del telèfon envià en orris aquell moment sublim. Era el conserge de l'hotel que m'anunciava que el senyor Kuckuck m'esperava al vestíbul de l'hotel.

—Veig a venir que ens trobam en un bon destret, estimada; son pare és a baix; quedí's aquí, jo miraré d'emportar-me'l —vaig dir sense alterar-me, no fos cosa que na Zouzou es posàs a cridar, com era capaç de fer, i alertàs tot el personal de l'hotel.

Vaig vestir-me ben elegant, amb un tem d'alpaca que havia firat a París, i vaig abandonar l'habitació. Abans de sortir, però, des de la porta vaig pregar-li que actuàs amb discreció, que sortís de l'hotel passats uns minuts per donar-me temps a desfer-me'n del professor Kuckuck. Zouzou, que seia a l'espona del llit, davant la finestra, a contrallum, il·luminada pels raigs del sol del capvespre que s'esmunyien entre el brançall dels plàtans de l'avinguda Liberdade, talment una marededéu, no va dir res, es va limitar a enviar-me una besada que primer diposità sobre el palmell de la mà i després llançà amb una llarga bufada.

—*Zouzou, vaus êtes tout àfait impossible!*² —vaig exclamar abans de tancar la porta.

Una moqueta tova i gruixuda, de color de magrana madura, estampada amb arabescos daurats i verds, esmorteïa les meves passes, mentres-

2. «Zouzou, ets impossible!»

Què s'ha fet de Félix Krull?

tant, el meu pensament apuntava al senyor Kuckuck: quin era el motiu de la seva visita? Probablement ja estava assabentat de l'*affaire* amb la seva muller, o de la presència de la seva filla a les meves estances. No descartava que em retés a un duel, a pistola, i que el senyor Miguel Hurtado es personàs com a testimoni. Si era així, ho tenia força malament: mai no havia fet servir un arma. En aquelles circumstàncies vaig desitjar que el meu padrí Schimmelpreester fos al meu costat.

El senyor Kuckuck era dempeus al vestíbul fumant-se un havà, amb aspecte seriós, amb les ombres mortes. Vaig apropar-m'hi amb cautela i ell, en veure'm, va badar els ulls i alhora va fer un somriure ample, la qual cosa em tranquil·litzà: potser no em mataria, encara.

—Benvolgut marquès, perdoni que el destorbi...

—I ara!

Per tal de romandre al Savoy el menys temps possible, vaig avançar cap al carrer, on dos grups, vestits amb lliurea, amb galons daurats, ens feren una reverència.

—He vingut —digué el senyor Kuckuck— per convidar-lo a l'òpera, al Sao Carlos, on es representa el *Faust*, de *monsieur* Gounot. Sa Majestat m'ha convidat a presenciar la funció des de la llotja reial. En un principi havia d'acompanyar-m'hi la meva esposa, però de resultes de trobar-se indisposada ha insistit, cosa de no dir, a cedir-li el lloc.

—Amb molt de gust accept la invitació. Si us plau, faci arribar el meu profund agraïment a la seva senyora. No sé què m'honora més, si el gest de la seva muller o la companyia de Sa Majestat —vaig afegir, alleujat.

El rellotge de la façana principal del teatre marcava les vuit quan baixava del cotxe que m'havia portat des de l'hotel, vestit de frac, com era preceptiu en una ocasió com aquella. Ja havia assistit a una representació del *Faust* en companyia del padrí Schimmelpreester, crec que a Wiesbaden. A la plaça es concentrava una elegant gernació. Els crits dels cotxers s'entremesclaven amb el xerricar de rodes i els renills dels cavalls i el xiuxiueig de la gent que es disposava a assistir a l'estrena. S'aplegava el més granat de l'alta societat lisboeta. Les dones havien tret les millors vestes, com una mena de competició. Sovintejaven els vestits de moaré, tornassolats i de colors cridaners; també les mussolines. El cartell anunciava, efectivament, el *Faust* de Gounot, amb Fermi, *soprano*; Stahl, *con-*

tralto; Bulterini, *tenore*; Uetam, *basso*. No em va costar gaire trobar el senyor Kuckuck —acompanyat de la seva ombra, el senyor Miguel Hurtado—, al *foyer*, sota una gran làmpada de llàgrimes de cristall que semblava amenaçar-los de desplomar-se sobre els seus caps.

—Bon vespre, professor Kuckuck.

—*Bonne nuit, à tantôt, Monsieur le Marquis*, benvingut —em saludà el senyor Kuckuck, d'excel·lent humor.

—La vetllada promet, senyor marquès —afegí el senyor Miguel mentre encaixàvem les mans.

—Marquès, acompanyi'm a saludar un bon amic, un erudit, un estudiós de la natura que ens honora sovint visitant el nostre museu: Sa Altesa Reial i Imperial Lluís Salvador d'Habsburg-Lorena i Borbó.

—Una abraçada, Herr Professor! Digui'm: alguna nova incorporació al museu? —demanà amb un marcadíssim accent alemany.

—Cap novetat des de la darrera vegada que gaudirem de la seva presència, Altesa —contestà el senyor Kuckuck.

L'Arxiduc vestia uniforme de gala, d'un blanc enlluernador, amb la casaca rematada amb un coll daurat, i una banda amb els colors de la bandera d'Àustria —vermell i blanc—, i una col·lecció de medalles a la pitera. Portava el sabre penjant a un costat i un barret de feltre, amb un plomall, sota el braç. Lluïa una barba esclarissada i, per contra, un gran bigoti espès i negre com el ble de cabells que li creuava el front.

—Li present el marquès de Venosta.

—Un honor, Altesa —vaig dirigir-m'hi en alemany.

—Oh, té un accent magnífic, marquès! —exclamà l'Arxiduc—. Per un moment he pensat que provenia dels Venosta de Luxemburg.

—Sí, la família procedeix de Luxemburg, però la mare procedeix de la regió de Gotha, Turingia; potser la coneix, la baronessa de Plettenberg.

—Sí, sí, em sona... —respongué poc convençut.

Les llums interromperen la conversa —s'apagaren i s'encengueren tres cops, senyal que la funció era a punt de començar— i abandonàrem el *hall*, pujàrem al primer pis i romanguérem a l'avantsala de la llotja esperant l'arribada de Sa Majestat. Allà es concentrava *la crème de la crème* lisboeta. El senyor Kuckuck va tenir a bé de presentar-me algunes de les persones que compartien llotja amb nosaltres: els com-

Què s'ha fet de Felix Krull?

tes de Gouvarinho; el duc de Norfolk, tot just acabat d'arribar de París; un jove metge, Carlos da Maia; i un diplomàtic ficat a escriptor de llinatge Queiroz. No hi va haver temps per a res més perquè un batibull que provenia del vestíbul interrompé les presentacions. Va fer entrada Sa Majestat el rei *Dom* Carlos I, vestit amb uniforme de gala, un home jove, de cabells rossos i ulls clars, amb un petit seguici; això sí, ni rastre de la princesa consort —la qual cosa, a ben segur, tomaria a engegar els rumors sobre els freqüents desacords del reial matrimoni com a conseqüència de les infidelitats del monarca.

El rei entrà a la llotja i correspongué a l'aplaudiment que nasqué a la sala del teatre tot just guaitar la corona (una corona imaginària). El secretari de Sa Majestat ens indicà les nostres localitats, unes confortables cadires de caoba entapissades de domàs verd. L'Arxiduc, un altre faldiller de mena —a qui es relacionava maliciosament amb Elisabet de Baviera, emperadriu d'Àustria i reina d'Hongria, més coneguda com Sisi— s'assegué a la dreta del seu cosí, el rei. L'orquestra inicià els primers compassos de l'himne de Portugal i el públic, dempeus, en un gest de suport als Braganza —la monarquia estava passant un mal tràngol arran del conflicte amb la Gran Bretanya—,³ començà a cantar amb fervor:

*Herois do mar, nobre povo
Nação valente e imortal
Levantai hoje de novo
O esplendor de Portugal!
Ás armas, ás armas!*

...

*Pela Pátria lutar
Contra os canhões marchar, marchar!*

En arribar al darrer vers, es va poder percebre amb claredat com la immensa majoria d'improvisats cantaires canviaven la paraula *canhoes*⁴

3. Portugal havia perdut les colònies africanes, una franja que comprenia des de Moçambic a Angola, de mans de la Gran Bretanya. (n. de l'a.)

4. «Canons».

per *Bretòes*,⁵ i finalitzaven l'himne posant esment que se sentissin les paraules marchar, marchar. I després del darrer compàs de l'orquestra tots es giraren cap a la llotja reial i esclataren a aplaudir, amb qualque crit i algun xiulet entremesclat, una gran gatzara, com si, de sobte, tota aquella gent que havia vist a l'entrada davallant dels seus luxosos carruatges, tota empolainada, hagués esdevingut purrialla.

La funció fou un gran èxit i, en acabar, els pètals de rosa, llançats des de les llotges de prosceni, plogueren a betzef damunt l'escenari. Tot el repartiment rebé grans aplaudiments, però sobretot el baix Uetam, el qual captivà el públic amb una gran veu i una impecable, jo definiria de «diabòlica», interpretació. L'interromperen en diverses ocasions, l'obligaren a repetir la cançó del segon acte, i va ser cridat a escena al final del pròleg i també després de «l'escena de l'església». Els crítics d'arreu d'Europa ja el consideraven el successor de Selva i Vialetti.

Acabada la representació vaig sortir del teatre deixant-me portar per la riuada de gent que, en un gran estat d'excitació de resultes del que havien experimentat durant unes hores, cercava la sortida.

Al carrer s'havien concentrat el cotxes, altre cop. El senyor Kuckuck s'oferí a acompanyar-me a l'hotel però, atès que la temperatura, malgrat haver encetat la tardor, era agradable, vaig estimar-me més tomar a l'hotel caminant. En arribar al final de la Rua Garrett, a la cantonada amb la Rua do Carmo, un *coupé* es detingué al meu costat. El cotxer davallà del pescant i obrí la porta que em quedava al davant. Llavors, amb el fuet a la mà, va fer-me un senyal que hi entràs. «Com he pogut ser tan estúpid? Segur que el senyor Kuckuck m'ha enviat un botxí, em matarà i em llançarà al riu», vaig pensar alhora trist i decebut de mi mateix.

—No pateixis, estimat...

—Maria Pia! Ha vengut d'un pèl que no m'agafàs un infart!

De seguida ens posàrem en moviment. Malgrat la penombra de l'habitable, el rostre de Maria Pia lluïa talment la lluna plena que surava sobre la ciutat, els ulls espurnejants com dos estels.

5. «Britànics»

Què s'ha fet de Félix Krull?

—No tenim gaire temps, el meu marit deu ser de camí cap a casa. Escolti'm atentament: demà salpa un vaixell cap a l'Argentina, l'*Amphitrie*, a les dotze del migdia, des del moll de Terreiro do Paço. No digui res! Tengui, el seu passatge. Ens retrobarem a bord, al saló principal, quan el vaixell sigui a mar oberta.

El cotxe va parar en sec a la plaça de Rossio, a una distància prudent del Savoy Palace.

Llavors Maria Pia em va fer un petó carregat de maduresa, tan diferent del de Zouzou...

—Fins demà —vaig sentir que deia, mentre el cotxer fuetjava el cavall.

L'estat nerviós en què em trobava em va obrir la gana: sempre succeïa així. En estats com aquest, hi ha gent a qui es nua l'estómac i a mi, en canvi, m'entren ànsies de menjar. Vaig demanar que em portassin el sopar a l'habitació: un bon assortit de formatges, una mica de *foie gras*, un tros de pastís Sacher i una botella de Chateau Lafite Rothschild —un bon vi sempre ajuda a fer anar el cervell—. En acabat vaig encendre un havà i em vaig asseure en una butaca des de la qual es podia veure una avinguda Liberdade deserta sota el llum de gas. El fet de saber que podia gaudir de la companyia de les dues dones em va fer venir una mena d'eufòria: «Pujaré al vaixell!», em vaig dir. Tot seguit vaig parlar amb el recepcionista i vaig demanar-li un camàlic per carregar els meus baguls i un cotxe. L'endemà, al voltant de les onze, vaig pagar el compte i vaig partir cap al moll.

L'Amphitrie, efectivament, romania atracat, deixant anar un fumet blanc de la xemeneia. L'esplanada del port era plena a vessar; un traüt de cotxes, equipatges i, sobretot, una gernació que s'havia concentrat per acomiadar els seus parents i amics.

Vaig ordenar al cotxer que s'aturàs a una distància prudencial de la passarel·la. El cel lluïa ras i el sol resplendia sobre les aigües del riu. L'absència de vent feia que la gran bandera portuguesa penjàs, inerta, a popa del vaixell. A mesura que s'acostava l'hora de la partida, augmentava el nombre de passatgers que pujaven a bord.

De sobte, vaig reconèixer el cotxe de Zouzou. Es detingué al costat de la passarel·la. Un bastaix s'afanyà a baixar els baguls i, a la fi, —des-

prés d'un temps prudencial, per tal d'exposar-se el menys temps possible a mirades indiscretes—, *ma petite Zouzou* sortí del cotxe. Endebades intentà passar desapercebuda. Lluïa un alegre vestit, amb molts colors, i una gran pamela rematada amb una llaçada de tul molt cridanera. Vaig contemplar com pujava ràpidament al vaixell deixant anar, de tant en tant, una mirada al voltant.

No havien transcorregut ni cinc minuts del meu rellotge de butxaca quan va ser el cotxe de Maria Pia el que comparegué. El cotxer s'encarregà de l'equipatge, juntament amb un mosso del port, i després la *senhora* Kuckuck descendí del carruatge. La vesta diferia totalment de la de Zouzou. Maria Pia havia optat per anar tota endolada, amb un petit barret folrat d'una gasa negra que li ocultava el rostre i que li va permetre travessar la passarel·la sense esvalotar-se, tranquil·lament.

De sobte algú em va posar la mà sobre l'espatlla.

—*Bonjour, monsieur le marquis* —em digué una figura vestida de mariner.

—Bon dia, Altesa... He de reconèixer que m'ha espantat. En un primer instant no l'havia reconegut —em vaig disculpar, ja que, l'Arxiduc, amb aquella, vestimenta semblava més un mariner de tercera que no el cosí del rei.

—Dos éssers meravellosos, té un gust exquisit, senyor marquès, però em fa l'efecte que serà millor que vostè no pugui a aquest vaixell —digué mentre em passava el braç per sobre l'esquena i partíem a caminar—. El meu iot, el *Nixe* —una embarcació magnífica, dotada de tots els luxes que vostè es pugui imaginar—, roman amarrat al moll de Cais do Sodrè. Salparem avui mateix, aprofitant la plenamar, cap a Mallorca, un illa de la Mediterrània. N'ha sentit a parlar, marquès? Oh! És un paradís... Vengui amb mi, estic convençut que li entusiasmarà. A més, ha d'aprofitar ara, no fos cosa que els nostres compatriotes la descobrissin i se'n vagi en orris la pau i la tranquil·litat que hi regna. Com que veig que li agraden les parelletes —digué a cau d'orella—, li presentaré dues germanes que atenen una petita taverna: són bessones, idèntiques, *c'est apertent*,⁶ rosses i daurades, ulls de maragda... I quan es cansi de tan-

6. «És sorprenent».

Què s'ha fet de Felix Krull?

ta pau organitzarem una festa, i li presentaré alguns amics de la noblesa mallorquina. Són molt divertits, cregui'm: el marquès de Collera i la seva protegida, Aina Cohen, una poetessa molt eixorivida; el meu cosí, el capità general... Ah, i n'Obdúlia de Montcada!

—Altesa, què passarà amb *mademoiselle* Suzanna i la senyora Kuckuck?

—No passi ànsia, marquès! —respongué l'Arxiduc amb una gran riulla—. No hi ha res millor que un llarg viatge per reforçar vincles entre mare i filla. En tornar de l'Argentina s'hauran fet un fart de confidències i *mademoiselle* Suzanna haurà esdevingut la millor amiga de la seva mare i viceversa. Pel que fa al pare, s'adonarà que el més importat que té a la vida no és el seu museu —d'altra banda, i que no surti d'aquí, una mica decrepit i carrincló—, sinó la seva muller. A ben segur que quan *Madame* Kuckuck es retrobi amb el seu marit la parella tomarà a menjar pa de noces.

La sirena de l'*Amphitrie* anunciava que era a punt d'abandonar el port; una mena d'udol llarg i llastimós que semblava emès per un dels éssers estranys del museu del senyor Kuckuck. La marineria amollà amarres i el vaixell, lentament, es deixà portar pel corrent, riu avall, com un animal ferit, en direcció a la desembocadura. Desaparegué rere la torre de Belem deixant enrere una fumarola blanca i efímera com la coa d'un cometa. Ja res no quedava del vaixell, ni de Zouzou, ni de Maria Pia; si de cas, un somni.

—Quina calor! —exclamà l'Arxiduc—. Sembla mentida que siguem a la tardor.

